

Seinwezen

Cursus voor opleiding tot
Technisch Ambtenaar

(Nadruk verboden)

HET FACULTATIEF BUITEN DIENST STELLEN VAN BLOKPOSTEN

(Bl.R., Hoofdstuk IIIE)

Uit bezuinigingsoverwegingen gaat men er soms toe over een blokpost gedurende een zekere tijd (b.v. 's-nachts) buiten dienst te stellen, of zelfs normaal buiten dienst te stellen en slechts voor bepaalde tijdstippen, zelfs voor bepaalde treinen in dienst te nemen. Heeft men b.v. blokpost 2 uitgeschakeld, dan wil dit dus zeggen, dat men het blok gelegen tussen de posten 1 en 2, en dat tussen de posten 2 en 3, samengevoegd heeft tot één blok, lopend van post 1 tot post 3. De doorverbinding vindt plaats met behulp van sloten voor doorverbinding¹⁾, waarvan er voor elke richting één aanwezig moet zijn en waarmede de draden van de desbetreffende richting door middel van contacten kunnen worden doorverbonden. Deze sloten zijn gemerkt „opg.” ondersch. „afk.”.

De seinpalen van een uitgeschakelde blokpost tonen „veilig”.

Voor het *uitschakelen* treedt de wachter van post 2 voor elke richting in overleg met de wachters der naastliggende posten 1 en 3. Doel
Blokstelsel I

Indien zich voor de richting 1—3 geen trein in de blokreeks bevindt, bedient 2 de sleutel voor doorverbinding voor deze richting en zet de seinpalen voor die richting op „veilig”.

De eis, dat er zich, noch in blok 1—2, noch in blok 2—3 tijdens het uitschakelen een trein mag bevinden, is gesteld om misverstand bij of door venster-, wekker- en/of telefoonbediening te voorkomen.

Zou er zich nog een trein in blok 2—3, bevinden, de wachter in post 2 zich geblokt hebben en daarna de sleutel van het doorverbindingsslot omleggen, dan zou de mogelijkheid geschapen zijn om door misverstand twee treinen in één blok te krijgen, daar 1 in de gelegenheid is een trein in de, inmiddels gecombineerde blokken 1—2 en 2—3 toe te laten.

Er mag dus nooit tot uitschakelen worden overgegaan, indien niet de zekerheid verkregen is, dat beide betrokken blokken vrij zijn.

Voor de andere richting wordt op dezelfde wijze gehandeld.

Ook voor het *inschakelen* treedt 2 in overleg met de posten 1 en 3 en indien zich geen trein, b.v. voor de richting 1—3, in de blokreeks tussen de posten 1 en 3 bevindt, mag 2 de betr. sleutel bedienen.

Indien 1 b.v. een trein in de blokreeks 1—3 gelaten zou hebben, moet dus met inschakelen gewacht worden totdat 1 door 3 ontblokt is (hetgeen plaats vindt nadat de trein bij post 3 is voorbijgereden). De seinpalen bij de tot nu toe uitgeschakelde post 2 mogen pas *achter de eerstvolgende trein* in de richting

¹⁾ Zie Mech. Bev. (Binnenapp. en schema's), afl. 10.

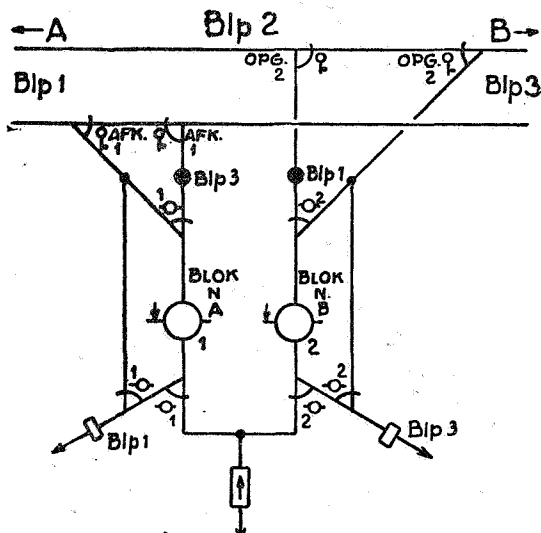

Fig. 1

Opgemerkt zij, dat bij het uitschakelen, ook de keten van de elektrische blokknopsper verbroken wordt.

Blokstelsel II

Ook hier mag het *uitschakelen* alleen plaats vinden, indien alle vensters welke voor de betrokken richting gelden, normaal staan en nadat de wachter zowel met de wachter van de voorgaande als met die van de volgende blokpost overleg heeft gepleegd.

Men bedenke toch dat het op het onjuiste ogenblik omdraaien van de (altijd bedienbare!) sleutel storing kan doen ontstaan, ja zelfs de mogelijkheid op kan leveren dat een post ontijdig wordt ontblokt, waardoor twee treinen gelijktijdig één blok kunnen bezetten.

Zou er zich n.l. zowel tussen de posten 1 en 2 als tussen de posten 2 en 3 een trein bevinden en 2 op dat tijdstip de sleutel omlaggen, dan heeft dit tot gevolg (zie fig. 2), dat door het zich blokken achter de voorste trein door 3 post 1 ontblokt wordt en 1 daardoor de gelegenheid krijgt een trein in het *nog bezette* blok 1—2 te zenden.

Het uit- en inschakelen geschiedt op overeenkomstige wijze als bij Blokstelsel I.

Blokstelsel III

Ook bij Blokstelsel III is uitschakelen van posten mogelijk. In tegenstelling met hetgeen hieromtrent voorgeschreven is bij Blokstelsel II, moeten hier echter op de uit te schakelen post voor

1—3 weder in de normale stand worden teruggebracht en niet eerder, omdat de mechanische blokknopsper door de bediening van het handel reeds vrij geworden is, zodat het dus gevaarlijk is de seinpalen eerder terug te brengen, daar dan onmiddellijk bij vergissing reeds geblokt zou kunnen worden (tweede trein in het blok).

Nahet op „onveilig” terugbrengen der seinpalen wordt verder als normaal gehandeld.

Voor de andere richting wordt op dezelfde wijze te werk gegaan.

Fig. 1 toont het schakelschema voor een uitschakelbare blokpost volgens Blokstelsel I.

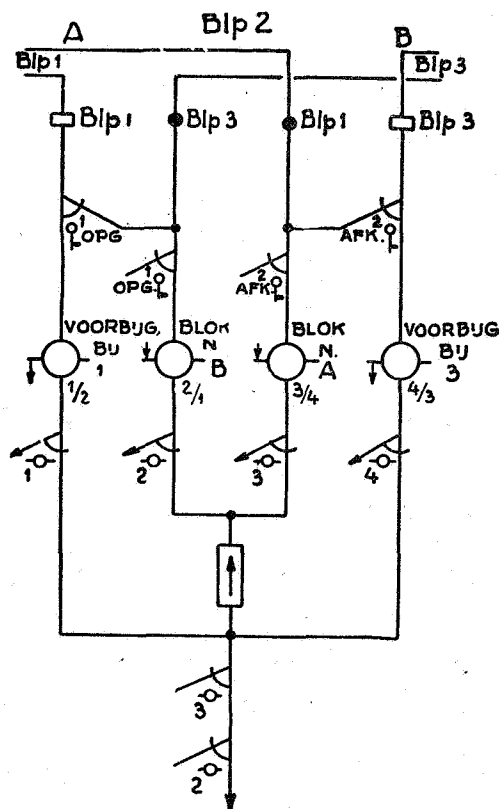

Fig. 2

elke richting *alle vensters abnormal* staan, alvorens de betrokken sleutel omgelegd mag worden. Immers, de wachter in de uit te schakelen post moet zijn seinpalen op „veilig” zetten. Daartoe moeten zijn blokvensters vrij gemaakt zijn.

Maar ook moet voor elke richting de wachter in de post die vóór de uit te schakelen post ligt, zijn seinpaal op „veilig” kunnen stellen. Deze post dient dus door de uit te schakelen post ontblokt te zijn.

Daar bij dit blokstelsel het blokken en het ontblokken afzonderlijke handelingen zijn, is het zonder nadere uitleg duidelijk, dat bij het uitschakelen deze handelingen in de juiste volgorde moeten plaats vinden, daar elke foutieve handeling storing en gevaar tot gevolg kan hebben.

Bij het *uitschakelen* van blp. 2 moet de wachter hier als volgt te werk gaan:

- 1e. 2 Treedt in overleg met 1 en 3.
- 2e. Bevindt er zich tussen de posten 1 en 3 geen trein op het opgaand spoor, dan vraagt 2 ontblokking aan 3 (aangenomen is dat opgaand spoor overeenkomt met richting 1—3).
- 3e. Nadat 3 blp. 2 ontblokt heeft, ontblokt 2 blp. 1 (de drie vensters zijn nu dus *wit*). Daarna bedient 2 de sleutel voor opgaand spoor en brengt hierdoor de doorverbinding tot stand.
- 4e. 2 Stelt de seinpalen voor het opgaand spoor op „veilig”.

Voor afkomend spoor wordt op overeenkomstige wijze gehandeld. Opgemerkt wordt, dat het ontblokt worden en ontblokking geven in omgekeerde volgorde moet plaats vinden als normaal. Dit vermindert de kans op storing, omdat 2 pas met zijn handeling begint, nadat de handeling, waarvan hij afhankelijk is (ontblokt worden) geschiedt is.

Voor het *inschakelen* voor opgaand spoor van blokpost 2 moet de wachter aldaar de volgende handelingen verrichten:

- 1e. 2 Treedt in overleg met 1 en 3.
- 2e. Bevindt er zich tussen de posten 1 en 3 geen trein op het opgaand spoor, dan ontblokt 3 post 1.
- 3e. Hierna bedient 2 de betrokken sleutel. Hij brengt de seinpalen pas achter de eerstvolgende trein in de normale stand en handelt verder als normaal.

Voor het afkomend spoor wordt op overeenkomstige wijze gehandeld. Ook bij de schakeling volgens fig. 3 kan door ontijdig omdraaien van de sleutel de toestand verkregen worden, waarbij een tweede trein in een reeds bezet blok kan worden toegelaten (n.l. indien als volgt gehandeld wordt: er is een trein in blok 1—2; 2 draait de sleutel om; 1 vraagt en krijgt ontblokking

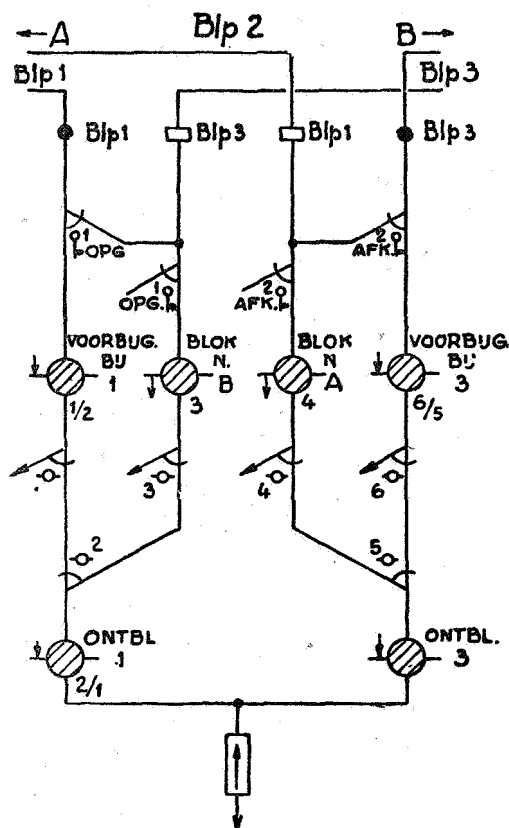

Fig. 3

voor een tweede trein van 3). Overleg met beide naastliggende posten en zekerheid dat zowel voorgaand als volgende blok vrij is, is dus wel ten zeerste vereist, alvorens tot uit- of inschakelen over te gaan.

Uit- en inschakelen van meer opéénvolgende blokposten

De volgorde van *uitschakelen* is tegen de trein in.

Hierdoor is de kans kleiner, dat tijdens het buiten dienst stellen, een trein in een door te verbinden blok rijdt, waardoor misverstand zou kunnen ontstaan.

Het *inschakelen* geschiedt met de treinrichting mede.

Overgeven inlichtingen

Heeft een wachter inlichtingen verstrekt als bedoeld in de aanvulling van art. 51 van het L.T.R.¹⁾, dan moet hij deze inlichtingen bij het uitschakelen van zijn post overgeven aan de nevenposten.

¹⁾ Sw. No. 12763, d.d. 15 Sept. '47.